

Reactie Albert van der Zeijden, wetenschappelijk beleidsmedewerker Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed op het Concept van de Erfgoedwet

Mijn hoofdpunten zijn:

Ik mis een verwijzing naar internationale verdragen, waarin Nederland bepaalde verplichtingen op zich heeft genomen met betrekking tot materiële en immateriële erfgoedzorg, met name de UNESCO werelderfgoedconventie en de recentere UNESCO conventie ter bescherming van het Immaterieel Cultureel Erfgoed. Daar kan je niet omheen, omdat deze verdragen mede richting geven aan het Nederlandse erfgoedbeleid en er ook bepaalde verplichtingen uit voortvloeien waar Nederland rekening mee heeft te houden.

Verder mis ik in de erfgoedwet soms een wat meer inclusieve benadering en zou er wat meer aandacht kunnen zijn voor mogelijke dwarsverbanden tussen verschillende vormen van erfgoed: roerend, onroerend EN immaterieel erfgoed (deze laatste vorm van erfgoed wordt maar één of twee keer genoemd). Al deze drie vormen van erfgoed hebben ieder waarde in zichzelf maar in de erfgoedzorg van deze afzonderlijke vormen van erfgoed moet je ook oog hebben voor samenhangen. Als je bijvoorbeeld bezig bent met erfgoedzorg voor een monument, bijvoorbeeld een bijzondere kerk of basiliek, moet je in de afweging ook het roerende erfgoed meenemen (bijvoorbeeld de kerkvoorwerpen, het interieur van de kerk) en het immateriële erfgoed dat mogelijk met deze basiliek is verbonden (bijvoorbeeld dat de basiliek elk jaar gebruikt wordt voor de start van de plaatselijke sacramentsprocessie die op de Nationale Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed staat). In dit verband zou je bijvoorbeeld de term 'ensemble waarde' kunnen gebruiken.

Dit leidt tot de volgende concrete suggesties tot veranderingen in de Memorie van Toelichting

1. Een verwijzing naar de verschillende internationale verdragen zou je bijvoorbeeld kunnen opnemen op bladzijde 2 van de Memorie van Toelichting.

Het behoud en beheer van het Nederlands erfgoed is geregeld in verschillende specifieke regelingen en wetten. (...) afkomstig uit bezet gebied. *Daarnaast heeft Nederland zich in enkele internationale UNESCO verdragen verplicht het materieel en immaterieel erfgoed te beschermen en bij te dragen aan een gunstig klimaat waarin deze vormen van erfgoed kunnen gedijen, dit zijn met name de werelderfgoedconventie van 1972 en uit 2003 de UNESCO conventie ter bescherming van het Immaterieel Cultureel Erfgoed.*

2. Om beter de integrale benaderingswijze van de erfgoedwet uit de verf te laten komen zou op pagina 2 kunnen worden verwezen naar het grote belang van dwarsverbanden tussen de verschillende vormen van erfgoed: roerend erfgoed, onroerend erfgoed en immaterieel erfgoed.

bijvoorbeeld toevoegen na de zin 'De huidige sectorale versnippering (...) worden geïntegreerd. *Ook biedt deze integrale benadering meer ruimte tot het leggen van dwarsverbanden tussen de verschillende vormen van erfgoed: roerend erfgoed, onroerend erfgoed én immaterieel erfgoed, zodat bijvoorbeeld bij de afweging van de monumentale waarde van een monument ook de aanwezigheid van roerend erfgoed en van het immaterieel erfgoed dat mogelijk met dit monument is verbonden in de afweging dient te worden meegewogen.* Daarbij kunnen tevens, voor zover opportuun ENZ ENZ>

3. Op bladzijde 10, waarin in paragraaf 3.2 de ontwikkeling wordt geschetst 'in het denken over de waarde van ons cultureel erfgoed' zou het immaterieel erfgoed afzonderlijk moeten worden genoemd (dat breder is dan alleen de herinnerings- of de belevingswaarde van monumenten!) Bijvoorbeeld toevoegen na 'aan belang gewonnen'. *Daarnaast is er meer aandacht gekomen voor de bescherming van het immaterieel cultureel erfgoed, waarover Nederland in 2012 de UNESCO conventie van het Immaterieel Erfgoed ratificeerde en die maakt dat in de bepaling van wat belangrijk erfgoed is, ook de tradities, rituelen en verhalen in het afwegingsproces een belangrijker rol zijn gaan spelen.*